

TOOL VOOR ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING: Hype of realiteit?

XBRL als audit tool voor bedrijfsrevisoren

*Dirk SMETS,
Bedrijfsrevisor en voorzitter XBRL commissie IBR*

16 maart 2006

Vanuit verschillende invalshoeken

- XBRL and assurance (AWG-XBRL.org)
- werkinstrument voor de auditor?
- Invloed op de audit approach?
- Bij de rapportering van revisoren
- Als tool voor het I.B.R.
- Enkele bedenkingen

Assurance working group (AWG)

- Werkgroep binnen XBRL International (° 2005)
- In samenwerking met IAASB
- Vooral "big four"
- Opzet "Assurance in XBRL-omgeving" als bijkomende taak voor de auditor

ERP

Grootboek

Databanken

andere

Consolidatie/
Rapportering

Audit opinie

Consolidated balance sheet			
Type	Unit accounts (in thousands of Euro)	Year ended 31/12/2016	
		2016	2015
Non-current assets			
Property, plant and equipment	50	510,210	56,800
Intangible assets	11	24,706	10,000
Investments in associates	12	14,104	10,000
Investments in companies	13	21,000	12,000
Receivables for sale	14	11,200	14,000
Receivables	15	2,000	2,000
Dispositional asset	16	200	1,000
Current assets	17	50,000	51,000
Receivables	18	1,000	2,000
Prepaid expenses	19	1,000	1,000
Current receivables and payables	20	1,000	1,000
Receivables for sale	21	1,000	1,000
Prepaid expenses	22	1,000	1,000
Current receivables	23	1,000	1,000
Current and non-current assets	24	101,210	117,800
Equity	25	101,210	117,800

Publiek

Huidige situatie ondersteund door ISAs⁴

Website van client

Audit opinie?

Audit opinie?

Audit opinie?

ERP

Grootboek

Databanken

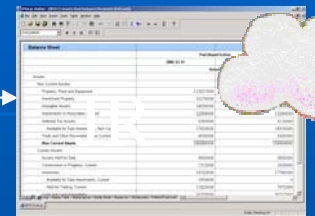
andere

Consolidatie/
rapportering

Instance
creator

Instance
document

XSL

Publiek

Audit opinie?

JR

Consolidated balance sheet		
	31/12/2004	31/12/2003
Assets		
Intangible assets	10	10
Property, plant and equipment	112,012	88,000
Goodwill	10,750	10,000
Intangible assets	132,762	98,000
Investments in associates	12,000	12,000
Reserves for contingencies	11,000	14,000
Reserves	4,000	4,000
Deferred tax assets	1,250	1,250
Intangible assets	161,262	127,250
Liabilities		
Reserves held for sale	1,000	1,000
Contingent liabilities in progress	11	11
Reserves and provisions	14	13,000
Reserves for contingencies	14	13,000
Contingent liabilities	11	11
Contingent liabilities	20	20
Liabilities	39,010	27,010
Total assets	200,272	154,260

ERP

Grootboek

Databanken

andere

Consolidatie
Rapportering

Instansie
creator

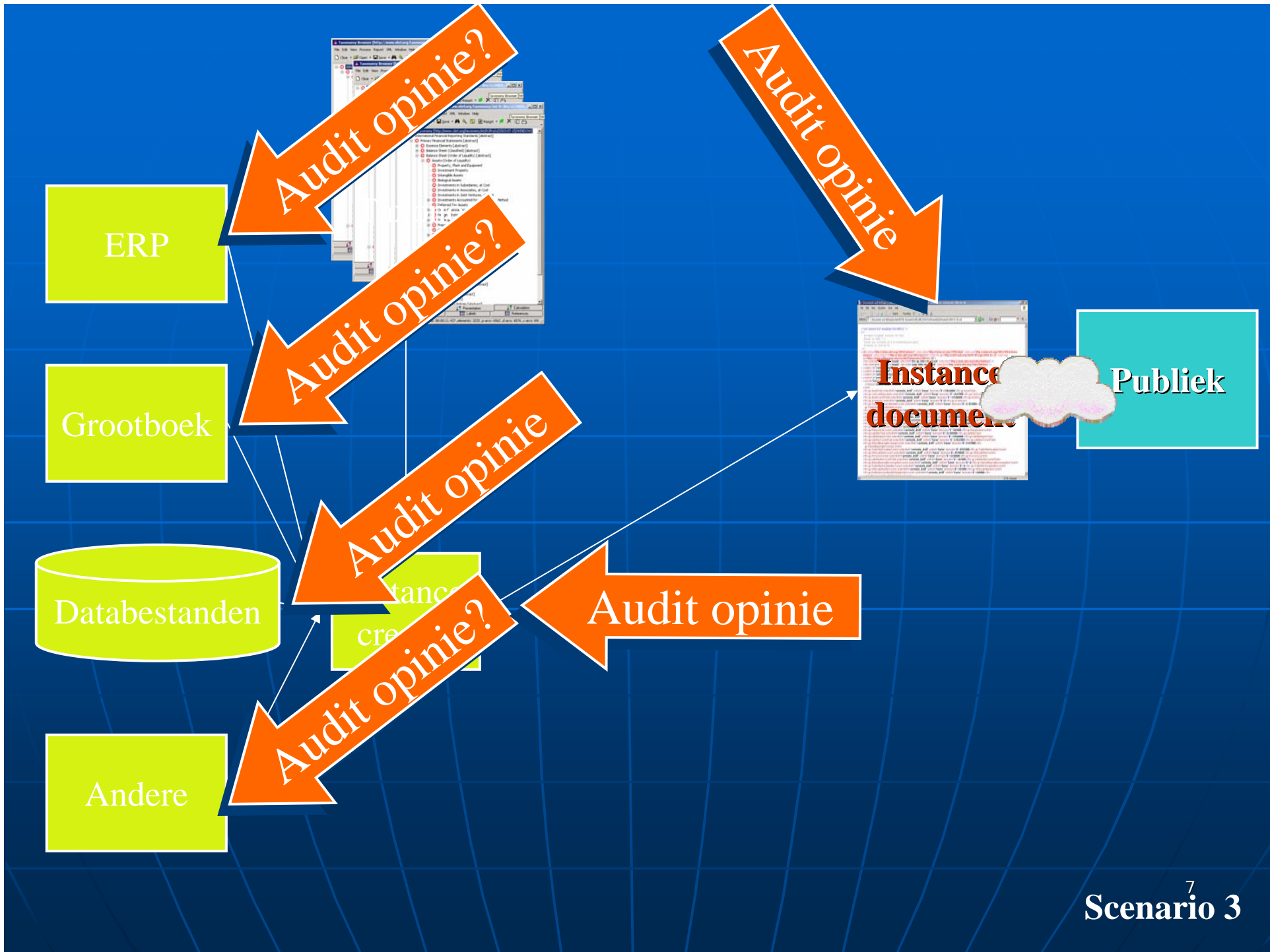
Instance
document

Publiek

Consolidated Balance sheet

Item	2005	2004
Non-current assets		
Property, plant and equipment	10	10,000
Intangible assets	12	12,000
Financial assets	18	18,000
Receivables	20	20,000
Other assets	25	25,000
Current assets		
Inventory	30	30,000
Trade receivables	35	35,000
Prepaid expenses	40	40,000
Other current assets	45	45,000
Liabilities		
Trade payables	50	50,000
Other payables	55	55,000
Financial liabilities	60	60,000
Other liabilities	65	65,000
Equity		
Share capital	70	70,000
Reserves	75	75,000
Other equity	80	80,000
Total assets	200	200,000
Total liabilities and equity	200	200,000

Discussiepunt nr. 1 : de jaarrekening as such

- De hoofdtaak van de auditor bestaat in de controle van de jaarrekening. Met zijn verslag attesteert de auditor dat de (papieren versie van de) jaarrekening in zijn geheel een getrouw beeld geeft en in overeenstemming is met het relevante referentiekader (Belgian GAAP of IFRS). De audit is gericht op de jaarrekening in zijn geheel eerder dan op de individuele elementen van deze jaarrekening.
- Is – binnen een XBRL environment - de jaarrekening in zijn geheel een voldoende /adekwaat (en te auditeren) object voor financiële analisten?

Discussiepunt nr. 2

inhoud en voorstelling

- Het huidige concept van het getrouwe beeld slaat ook op het aspect "voorstelling van de financiële gegevens".
- Informatie in XBRL formaat : de te rapporteren gegevens en de presentatie ervan worden afzonderlijk geregeld.
- In een XBRL-omgeving heeft de auditor niet noodzakelijk kennis van de presentatie welke de uiteindelijke bestemming zal gebruiken.
- Wordt een afzonderlijk "true and fair view" auditopinie verwacht voor enerzijds de data en anderzijds de voorstellingswijze?

Discussiepunt nr. 3

materialiteitsconcept

- Het huidige concept van “het getrouwe beeld” is ondermeer gebaseerd op de notie van materialiteit.
- Het concept van “true and fair view” betekent niet dat elke post of component van de jaarrekening werd geverifieerd. (vb.: klantenvorderingen).
- Zal men evolueren naar een audit opinie over individuele posten of rubrieken en dus verder afstappen van het materialiteitsconcept?

Discussiepunt nr. 4

- opstelling van de jaarrekening = verantwoordelijkheid van het management
- taak van de auditor bestaat erin om een oordeel te verstrekken over deze rekeningen.
- De definitie van de jaarrekening zou kunnen evolueren ingevolge de toepassing van XBRL.
 - Het maatschappelijk verkeer dient duidelijk te maken welke informatie men wenst en onder welke vorm
 - De "stakeholders" moeten ook preciseren welke vorm van zekerheid ("assurance") de auditor moet verstrekken mbt de verschillende componenten, zoals afzonderlijke verklaringen over de inhoud, de voorstelling, de links ("tagging").
- Welke informatie dient er naar de financiële analist te stromen, onder welke vorm moete deze worden voorgesteld en wat is de draagwijdte van de verklaring welke daarvoor vereist wordt?

XBRL : a new fee-generator for audit firms ?

- Retrospectief : ervaringen met Webtrust, Systrust, enz.
- Rekening houdend met de techniciteit -> enkel voor grote en/of geïntegreerde/gespecialiseerde kantoren
- Prospectief ?

Vanuit verschillende invalshoeken

- XBRL and assurance (AWG-XBRL.org)
- **werkinstrument voor de auditor?**
- Invloed op de audit approach?
- Bij de rapportering van revisoren
- Als tool voor het I.B.R.
- Enkele bedenkingen

eXtensible Business Reporting Language: XBRL

XBRL makes it easy to

- Select data electronically,
- Exchange data electronically,
- Analyze data electronically
- Process data electronically

XBRL : a powerful tool for audit firms “datamining”

- Auditkantoren beschikken vandaag reeds over uitgebreid instrumentarium voor selectie en upload van gegevens
- Kleine kantoren hebben minder (makkelijk) toegang tot zulke tools
- De ontwikkeling van XBRL zal de toegankelijkheid tot geautomatiseerde detectie, selectie en analyse van klantengegevens verhogen.
- De drempel voor kleine kantoren zal afnemen

XBRL : a powerful tool for audit firms “datamining”

- een nuttig instrument voor interne audit en compliance ?
- toegevoegde waarde ten opzichte van bestaand instrumentarium?

In het auditproces : confirmaties

- confirmatieprocedures
 - Bankconfirmaties
 - Confirmaties van uit overheidsorganen (B.T.W., directe belastingen, kadaster ,sociale zekerheid,)
 - Confirmatie vanuit ondernemingsloketten, sociale secretariaten
 - Confirmaties van klanten en leveranciers
 - Maar : beroepsgeheim !!

In het auditproces : analytical review

- download in XBRL-format van jaarrekeningen
makkelijker geautomatiseerde analyses
 - voorbeeld horizontale analyses (doorheen de jaren)
of sectorieel.
- Analytisch onderzoek maakt deel uit van de waaier van
controlemethoden waarover de revisor beschikt
 - Audit bij wettelijke opdrachten
 - ook bij andere aanverwante opdrachten
 - waardering van ondernemingen, due diligence
onderzoek, juridische expertises.

Normering van financiële terminologie

- Financiële analyse
 - XBRL zal hopelijk ook bijdragen tot een standaardisering van de terminologie.
 - referentiewerk van professoren Ooghe en Wymeersch geeft reeds een definitie van 21 ratio's
 - vooral binnen een internationale context houdt men er nogal andere definities op na
 - operationele cash-flow(EBIT), EBITDA
 - above the line and below the line.
 - Van groot belang bij SPA

Vanuit verschillende invalshoeken

- XBRL and assurance (AWG-XBRL.org)
- werkinstrument voor de auditor?
- **Invloed op de audit approach?**
- Bij de rapportering van revisoren
- Als tool voor het I.B.R.
- Enkele bedenkingen

XBRL : impact on the audit approach

- Ondernemingen in dominante positie zullen automatische datacommunicatie opleggen volgens gedicteerde processen
- Cfr. "straight through processing"
 - ganse circuit op volledig geautomatiseerde wijze
 - "reporting by exception" (verschillenlijst)
 - Interne herorganisatie van de diensten
- De auditor zal zijn controles heroriënteren
 - de deugdelijkheid van de interne controle
 - ook de deugdelijkheid van de data feed (extern)
- Kwalificatie en ervaring van het auditpersoneel
 - Technische kwalificatie
 - complexiteit

Vanuit verschillende invalshoeken

- XBRL and assurance (AWG-XBRL.org)
- werkinstrument voor de auditor?
- Invloed op de audit approach?
- **Bij de rapportering van revisoren**
- Als tool voor het I.B.R.
- Enkele bedenkingen

XBRL : impact on the audit report

- XBRL-format van het auditverslag : twee strekkingen
 - Minimaal standaardiseren : enkel de titel
 - Maximaal standaardiseren : alle specifieke verklaringen voorzien door de wet
 - Cfr: standaardiseren van de waarderingsregels
- Conclusie van de Raad van het I.B.R.:
 - Enkel de titel in XBRL-formaat
- De jaarrekening vanaf 01 april 2007
 - Het auditverslag in PDF geïntegreerd
 - En aparte indicatie over het verslag

Algorithme verklaringen

Commissaris

Eerste contrôle als Commissaris

Dubbele titel

**Verklaring dit jaar: ga naar « Niet eerste controle »
Onthoudende verklaring vergelijkende cijfers vorig jaar**

Geen dubbele titel

Ga naar « Niet eerste controle »

Niet eerste controle als Commissaris

... verklaring...over de jaarrekening per...
Onthoudende verklaring over de jaarrekening van het vorig boekjaar

Niet goedkeurend

Afkeurend

Afkeurende verklaring over de jaarrekening...

Onthoudend

Onthoudende verklaring over de jaarrekening...

Goedkeurend

Met voorbehoud

Met toelichtende paragra(a)f(en)

Goedkeurende verklaring met voorbehoud met toelichtende paragra(a)f(en) over jaarrekening...

Zonder toelichtende paragra(a)f(en)

Goedkeurende verklaring met voorbehoud over de jaarrekening

Zonder voorbehoud

Met toelichtende paragra(a)f(en)

Goedkeurende verklaring zonder voorbehoud met toelichtende para(a)f(en) over de jaarrekening...

Zonder toelichtende paragra(a)f(en)

Goedkeurende verklaring zonder voorbehoud over de jaarrekening...

Bijkomende verklaringen

**Bijkomende verklaringen en
inlichtingen**

Vanuit verschillende invalshoeken

- XBRL and assurance (AWG-XBRL.org)
- werkinstrument voor de auditor?
- Invloed op de audit approach?
- Bij de rapportering van revisoren
- **Als tool voor het I.B.R.**
- Enkele bedenkingen

kwaliteitscontrole

- standaardisering van de titel van het auditverslag
 - makkelijker om afwijkende verslagen (deze met voorbehoud, onthouding of afkeuring) te selecteren.
 - eenvoudige en zeer doeltreffende selectie kan ook van nut zijn in het kader van de **toezichtstaak** welke het IBR heeft ten aanzien van haar leden.
 - Maar ook **derden** (Graydon, financiële analisten, journalisten...)

Communicatie met de leden

- Verhoogde rapporteringsplicht
 - Verklaring op erewoord inzake omzet
 - Jaarlijkse mededeling
 - Naleving "one to one" regel
 - Tabel interprofessionele relaties
 - Achtste richtlijn voorziet expliciet dat de communicatie **electronisch** moet geschieden
- Communicatie
 - Met andere instituten (gemeenschappelijke dossiers)
 - Met derden (ACCOM)

Vanuit verschillende invalshoeken

- XBRL and assurance (AWG-XBRL.org)
- werkinstrument voor de auditor?
- Invloed op de audit approach?
- Bij de rapportering van revisoren
- Als tool voor het I.B.R.
- **Enkele bedenkingen**

Enkele bedenkingen

- XBRL en IAS-IFRS
- XBRL in de Belgische context
 - de gestandaardiseerde jaarrekening
 - cijfers en letters

XI. OVERLOPENDE REKENINGEN

Uitsplitsing van de post 492/3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Boekjaar

XII. BEDRIJFSRESULTATEN

- A. NETTO-OMZET** (post 70) : per bedrijfscategorie en per geografische markt **uitsplitsen in de bijlage bij het standaardformulier**, voor zover deze categorieën en markten, vanuit het oogpunt van de organisatie van de verkoop van goederen en de verlening van diensten in het kader van de normale bedrijfsuitoefening van de onderneming, onderling aanzienlijke verschillen vertonen.

B. ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN (post 74)

Waarvan : exploitatiesubsidies en vanwege de overheid
ontvangen compenserende bedragen

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
	740		
C1. WERKNEMERS INGEGESCHREVEN IN HET PERSONEELSREGISTER			
a) Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9086		
b) Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	9087		
c) Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9088		
C2. PERSONEELSKOSTEN (post 62)			
a) Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	620		
b) Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	621		
c) Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	622		
d) Andere personeelskosten	623		
e) Pensioenen	624		
C3. VOORZIENINGEN VOOR PENSIOENEN (begrepen in post 635/7)			
Toevoegingen (+) ; bestedingen en terugnemingen (-)	635		
D. WAARDEVERMINDERINGEN (post 631/4)			
1. Op voorraden en bestellingen in uitvoering			
geboekt	9110		
teruggenomen	9111	(.....	(.....
2. Op handelsvorderingen			
geboekt	9112		
teruggenomen	9113	(.....	(.....
E. VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN (post 635/7)			
Toevoegingen	9115		
Bestedingen en terugnemingen	9116	(.....	(.....
F. ANDERE BEDRIJFSKOSTEN (post 640/8)			
Belastingen en taksen op de bedrijfsuitoefening	640		
Andere	641/8		
G. UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE ONDERNEMING GESTELDE PERSONEN			
1. Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9096		
2. Gemiddeld aantal berekend in voltijdse equivalenten	9097		
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9098		
Kosten voor de onderneming	617		

XII. BEDRIJFSRESULTATEN

- A. **NETTO-OMZET** (post 70): per bedrijfscategorie en per geografische markt **uitsplitsen in de bijlage bij het standaardformulier** voor zover categorieën en markten vanuit het oogpunt van de organisatie van de verkoop van goederen en de verlening van dienst in het kader van de normale bedrijfsuitoefening van de onderneming, onderling aanzienlijke verschillen vertonen.

- B. **ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN (post 74)**
Waarvan: exploitatiesubsidies en vanwege de overheid ontvangen compenserende bedragen

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
740	_____	_____

- C1. **WERKNEMERS INGESCHREVEN IN HET PERSONEELSREGISTER**

Verplichtingen voortvloeiend uit de technische waarborgen verbonden aan reeds gepresteerde verkopen of diensten

(eventueel vervolg op blz.)

Belangrijke hangende geschillen en andere belangrijke verplichtingen

(eventueel vervolg op blz.)

XVII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN (vervolg)

In voorkomend geval, een beknopte beschrijving van de regeling inzake het aanvullend rust- of overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden, met opgave van de genomen maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken

Pensioenen die door de onderneming zelf worden gedragen :

- . geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk
- . wijze waarop dit bedrag wordt berekend

Code	Boekjaar
9220

XVIII. BETREKKING MET VERBONDEN ONDERNEMINGEN EN MET ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGS-VERHOUDING BESTAAT : zie blz. VOL 20.**XIX. FINANCIELE BETREKKINGEN MET**

- A. BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS
- B. NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE ONDERNEMING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ONDERNEMINGEN TE ZIJN
- C. ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DOOR DE ONDER B. VERMELDE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN

- 1. Uitstaande vorderingen op deze personen
- 2. Waarborgen toegestaan in hun voordeel
- 3. Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel

Codes	Boekjaar
9500
9501
9502

Voornaamste voorwaarden betreffende de posten 9500, 9501 en 9502

- 4. Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon :
 - aan bestuurders en zaakvoerders
 - aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders

Codes	Boekjaar
9503
9504

XX. AFGELEIDE FINANCIELE INSTRUMENTEN NIET GEWAARDEERD OP BASIS VAN DE REELE WAARDE

In voorkomend geval, een schatting van de reële waarde voor elke categorie afgeleide financiële instrumenten die niet gewaardeerd zijn op basis van de waarde in het economisch verkeer, met opgave van de omvang en de aard van de instrumenten

.....

Bedragen
.....
.....
.....

XX. AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN NIET GEWAARDEERD OP BASIS VAN REELE WAARDE

In voorkomend geval, een schatting van de reële waarde voor elke categorie afgeleide financiële instrumenten die niet gewaardeerd zijn op basis van de waarde in het economisch verkeer, met opgave van de omvang en de aard van de instrumenten

Bedragen

XX. AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN NIET GEWAARDEERD OP BASIS VAN DE REELE WAARDE

In voorkomend geval, een schatting van de reële waarde voor elke categorie afgeleide financiële instrumenten die niet gewaardeerd zijn op basis van de waarde in het economisch verkeer, met opgave van de omvang en de aard van de instrumenten

.....
.....
.....
.....

Bedragen
.....
.....
.....
.....

Conclusies

- XBRL als fee generator ?
- XBRL als audit tool ?
- XBRL : invloed op de audit approach?
- XBRL invloed op audit rapport?